

Betänkandet SOU 2018:50: Ett oberoende public service för alla – nya möjligheter och ökat ansvar. Ku2018/01387/MF

Yttrande: Riksförbundet för Öppna kanaler (RÖK).

Datum: 2018-10-17

Allmänt

Kommittéförslaget är i grunden bra. Public Service skall vara nationell med god lokal bevakning och finnas på plattformar där publiken finns. Public Service-företagens oberoendet ska stärkas och säkerställas.

Ny tredje mediesektor

Kommittens förslag att uppdraget enbart ska utföras av SVT, SR och UR är dock inte tillräckligt. Det finns sedan 30 år lokala TV-organisationer som utan kommersiella intressen speglar respektive orters särarter och informerar om lokala händelser. Det är den tredje mediesektorn, den lokala, och den saknas helt i kommittéförslaget.

Det är rimligt att även denna lokala mediesektor omfattas av begreppet Public Service och får stöd på samma sätt som SVT, SR och UR. RÖK-stationerna har en struktur som kan och bör utvecklas och föras in under begreppet Public Service och få ekonomiskt stöd i lämplig omfattning liksom Närradios Riksorganisation, NRO, som har en liknande potential.

De öppna kanalerna, de lokala kabelsändarorganisationerna, inrättades innan internet fanns och har av kostnadsskäl inte kunnat implementeras i lokal tv-produktion med åtföljande brister i kvalitets- och distributionhänseende.

Beslutet som togs på 80-talet är förbisprunget av mediautvecklingen. RÖK föreslår att medel avsätts till en utveckling av den befintliga strukturen. En ny regional och lokal mediestructur bör byggas. Detta bör beaktas när Radio- och TV-lagen skrivs om i enlighet med AV-direktivet.

RÖK samarbetar med lokala nyhetsaktörer!

RÖK vill därför få medel till en ny infrastruktur som kan ge en kraftfull lokal journalistik med god kvalitet en bättre spridning. RÖK vill bidra till fler regionala

och lokala satsningar men utan att RÖK producerar vare sig regionalt eller lokalt nyhetsmaterial!

RÖK vill istället stärka lokala och regionala nyhetsmedieaktörer genom att återutsända deras nyhetsmaterial! Detta kan också göras med lokala webbsatsningar som tillsammans med RÖK:s egna sociala medier som, genom stödet till den nya infrastrukturen, kan stärka regionala och lokala nyheter på ett kraftfullt sätt och därmed också utgöra en motkraft till bl a ryktesspridning i sociala media.

Större geografiska områden!

RÖK-stationerna vill också komma ut över större geografiska områden, regionalt eller länsvis. När lokala krafter startar nya kanaler kan regionala områden brytas ner till mindre, lokala områden, exempelvis kommuner.

En ny, lätt och billig distributionsteknik gör detta möjligt om RÖK får medel att satsa på utveckling av en ny infrastruktur. RÖK kan då även komplettera Public Service genom att sprida VMA, Viktiga Meddelande till Allmänheten, som ofta avser regionala och lokala områden.

Win-Win-Win...

RÖK anser att PS-företagen i sin nyhetsverksamhet, så som kommittén föreslår, ska ta hänsyn till lokala nyhetsmedia för att värna en mångfald av perspektiv. Satsningen som RÖK föreslår skulle innebära stora vinster för samhället, för SVT och lokala nyhetsmedia och för RÖK som därmed kan bidra till att utveckla lokal demokrati. RÖK ska aktivt stödja lokala verksamheter som, på sikt, ska återfinnas i alla kommuner!

RÖK anser att all Public Service, som även ska omfatta medlemmar hos RÖK och NRO, ska vara utan styrning från statsmakten vad gäller innehåll och bemanning. Alltför många exempel från andra länder visar vilka risker som finns om den friheten beskärs.

Öppna kanaler och övriga lokala TV- och radiokanaler har under många år samlat människor som skapat genuint lokala program till glädje och nytta för lokal publik. Att stödja en utveckling av detta ligger helt i linje med PS-kommitténs förslag och är viktigt i ett alltmer splittrat medialandskap.

Korsbefruktande samarbeten

RÖK vill bidra till att utveckla en ny struktur när det gäller teknik och distribution för

lokal och regional mediesamverkan kring nyheter, d.v.s. som ett komplement till nuvarande programverksamhet där medborgarredaktioner i samverkan med civilsamhället ger en fördjupad bild av regionen och det lokalsamhälle man lever i.

Mediasfärerna ska bli korsbefruktande och bidra till en verklig demokratisering där fler medborgare kan delta som producerande aktörer och inte enbart vara medborgare som konsumerar media. De ska också bli “medieborgare” som kan skapa redaktioner för medborgare och civilsamhällets organisationer, för skolor och universitet och för olika yrkesgrupper, unga vuxna och seniorer.

Förhandsprövning

Den dialog som kommittén vill att PS-företagen ska genomföra med mediebranschen under löpande verksamhet anser RÖK vara konstlad och missriktad och riskerar på sikt att försämra utbudet i PS-företagen och göra det svårt att se gränslinjerna mellan kärnverksamhet och kompletterande verksamhet.

RÖK tycker också att det är en brist att PS-kommittén inte fört en dialog med civilsamhällets organisationer i arbetet med sitt förslag. Civilsamhällets organisationer, däribland RÖK, borde ha fått bidra med synpunkter och fått lyfta fram sina behov i ett tidigare skede.

Framtida distribution

Utredningen föreslår att PS-företagens program tills vidare ska fortsätta att distribueras via Terracom, bl a ur beredskapssynpunkt. Men hur länge håller den lösningen? När tar internet över distributionen? RÖK ser en risk att kommitténs förslag leder till att PS-företagen låses fast i en organisation och en struktur som inte har framtiden för sig.

Stockholm den 18 oktober 2018

För Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige

Tom Engström
Ordförande

Gunnar Vagerstam
Vice Ordförande